

17.4.2013

B7-0168/2013 }
B7-0181/2013 }
B7-0182/2013 }
B7-0183/2013 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 122 lõikele 5 ja artikli 110 lõikele 4,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

Verts/ALE (B7-0168/2013)

S&D (B7-0181/2013)

ALDE (B7-0182/2013)

GUE/NGL (B7-0183/2013)

Guantánamo vangide näljastreik
(2013/2601(RSP))

Véronique De Keyser, Ana Gomes, Joanna Senyszyn, María Muñoz De Urquiza, Pino Arlacchi, Libor Rouček, Liisa Jaakonsaari, Richard Howitt
fraktsiooni S&D nimel

Sophia in 't Veld, Marietje Schaake, Alexander Graf Lambsdorff, Ramon Tremosa i Balcells, Marielle de Sarnez, Graham Watson, Sonia Alfano, Sarah Ludford, Kristiina Ojulang, Izaskun Bilbao Barandica, Robert Rochefort, Anneli Jäätteenmäki, Alexandra Thein
fraktsiooni ALDE nimel

Barbara Lochbihler, Hélène Flautre, Rui Tavares, Raül Romeva i Rueda, Carl Schlyter, Malika Benarab-Attou, Mark Demesmaeker, Nikos Chrysogelos, Catherine Grèze, Karim Zérìbi, Yves Cochet
fraktsiooni Verts/ALE nimel

Marie-Christine Vergiat
fraktsiooni GUE/NGL nimel

RC\933779ET.doc

PE509.784v01-00 }
PE509.798v01-00 }
PE509.799v01-00 }
PE509.800v01-00 } RC1

Bernd Posselt, Laima Liucija Andrikienė

RC\933779ET.doc

PE509.784v01-00 }
PE509.798v01-00 }
PE509.799v01-00 }
PE509.800v01-00 } RC1

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Guantánamo vangide näljastreigi kohta (2013/2601(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste valdkonna rahvusvahelisi lepinguid ja norme ning eelkõige piinamise, väärkohtlemise, sunniviisiliste kadumiste ja kohtuväliste hukkamiste täielikku keeldu, õigust mitte kanda vanglakaristust ilma kohtumõistmiseta ning õigust õiglasele kohtupidamisele,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Guantánamo kohta, eelkõige 11. septembri 2012. aasta resolutsiooni¹ kinnipeetavate väidetava transpordi ja ebaseadusliku kinnipidamise kohta Euroopa riikides Luure Keskagentuuri (LKA) poolt ning Euroopa Parlamendi LKA poolt kinnipeetavate transpordiks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks Euroopa riikide väidetava kasutamise uurimise ajutise komisjoni raporti järelmeetmete kohta, 18. aprilli 2012. aasta resolutsiooni², mis käsitleb aastaaruannet inimõiguste kohta maailmas 2010. aastal ja Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas ning mõju ELi strateegilisele inimõiguste poliitikale, ning 9. juuni 2011. aasta resolutsiooni³ oodatava surmanuhtlusotsuse kohta Guantánamos,
 - võttes arvesse president Obama 22. jaanuari 2009. aasta korraldust sulgeda Guantánamo Bay kinnipidamiskeskus 22. jaanuariks 2010,
 - võttes arvesse ELi ja selle liikmesriikide ning USA 15. juuni 2009. aasta ühisavaldust, milles käsitletakse Guantánamo Bay kinnipidamiskeskuse sulgemist, ning võttes arvesse ka justiits- ja siseküsimuste nõukogu 4. juuni 2009. aasta järeldusi ja teabevahetusmehhanismi,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 5. aprilli 2013. aasta avaldust,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Punase Risti Komitee juhi Peter Maureri 11. aprilli 2013. aasta avaldust, milles ta väljendas oma vastuseisu Guantánamo vangilaagris rühmaviisilist näljastreiki pidavate vangide sunniviisilisele toitmisele ning nõudis, et president Barack Obama teeks Guantánamos peetavate vangide lubamatu õigusliku ummikseisu lahendamiseks suuremaid jõupingutusi,
 - võttes arvesse 11. aprilli 2013. aasta ühist avalikku kirja, millele on alla kirjutanud 26 inimõiguste valdkonna rahvusvahelist vabauhendust ning milles ärgitatakse USA presidenti täitma oma 2009. aastal antud lubadust Guantánamo Bay sulgeda,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et 6. veebruaril 2013. aastal alustas suur rühm Guantánamo Bay kinnipeetavaid näljastreiki, et protesteerida kinnipidamistingimuste ja vangistuse Guantánamos jätkumise vastu; arvestades, et sõjaväevõimude andmetel on 13 kinnipeetavat sunniviisilisel toitmisel ning 3 haiglaravil;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0309.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0126.

³ ELT C 380 E, 11.12.2012, lk 132.

- B. arvestades, et 11 aastat pärast kõnealuse vangla asutamist on 166 kinnipeetava seast 86 puhul tehtud vabastamisotsus, kuid neid peetakse endiselt tähtajatult kinni, ning arvestades, et süüdistus on esitatud ainult kuuele isikule;
- C. arvestades, et 26. märtsil 2013. aastal esitati Ameerika Ühendriikide Columbia ringkonna ringkonnakohtule erakorraline avaldus, milles väidetakse, et Guantánamo vangivalvurid on keeldunud andmast vangidele puhast joogivett ja piisavalt riideid, eesmärgiga aidata näljastreik lõpetada;
- D. arvestades, et ELi–USA 15. juuni 2009. aasta ühisavalduses on sõnastatud president Obama lubadus sulgeda Guantánamo Bay kinnipidamiskeskus 22. jaanuariks 2010; arvestades, et jaanuaris 2013 suleti hoopis Guantánamo sulgemise eest vastutav amet, kusjuures kongress on siiani blokeerinud kõik Obama valitsuse püüded Guantánamo sulgeda; arvestades, et USA valitsuse avaldustes lubatakse endiselt keskenduda Guantánamo sulgemisele;
- E. arvestades, et 5. aprillil 2013. aastal märkis ÜRO inimõiguste ülemvolinik, et paljude kinnipeetavate jätkuv tähtajatu vangistus kujutab endast meelevaldset kinnipidamist ning sellega rikutakse selgelt nii USA kohustusi kui ka rahvusvahelist õigust ja norme, mida USA on kohustatud järgima, märkides veel, et Guantánamo vangla tuleks sulgeda;
- F. arvestades, et 13. aprillil 2013. aastal, st vahetult pärast Rahvusvahelise Punase Risti Komitee delegatsiooni visiiti, puhkesid vangivalvurite ja kinnipeetavate vahel vägivaldsed kokkupõrked, mille käigus kasutati muu hulgas tulirelvi (surmajuhumeid ei põhjustatud) ja improviseeritud relvi, kusjuures kokkupõrgete põhjuseks oli hiljutine otsus viia vangid üle kuuendast laagrist viiendasse, mis on eraldatum;
- G. arvestades, et näljastreigi üks oluline põhjus, millele juhtisid tähelepanu kaitseadvokaadid ja RPRK, on kinnipeetavate lootusetus, kuna neil puuduvad igasugused vabanemiseväljavaated, eriti pärast jaanuari, mil president Obama allkirjastas ja kinnitas riigikaitse eelarvet käsitleva seaduse, mille sätete kohaselt ei suleta Guantánamo Bayd veel lähitulevikus;
- H. arvestades, et nimetatud seaduse kohaselt on vangide tagasipöördumine koduriiki peaaegu võimatu, kuna selles sätestatakse, et kinnipeetavad ei saa tagasi pöörduda riiki, kus valitseb oht, mis mõjutab tõenäoliselt suurel määral valitsuse võimet ümberasustatud isikut kontrollida;
- I. arvestades, et nende viie nn väärtusliku vangi puhul, kelle menetlust on juba alustatud, on kaitse konfidentsiaalsust täielikult rikutud – arvutitest on kadunud materjale ja tuhandeid e-kirju ning avastatud on suitsudetektoriteks maskeeritud pealtkuulamisseadmeid; arvestades, et seetõttu lükkas vastutav kohtunik menetluse jätkamise määramata tähtjaks edasi; arvestades, et kaitse peakoordinaator andis kaitseadvokaatidele käsu lõpetada salajase ja konfidentsiaalse töö puhul arvutite kasutamine;
- J. arvestades, et USA lõpetab kogu tsiviillennuühenduse Guantánamoga, nii et ainsaks lennuvõimaluseks jääb sõjaväetransport, mille kasutamiseks on üksikisikutel vaja Pentagoni luba, kuid nii piiratakse ajakirjanike, advokaatide ja inimõiguste valdkonna töötajate juurdepääsu;

1. märgib ära tihedad Atlandi-üleised suhted, mis põhinevad jagatud põhiväärtustel ja austusel põhiliste, universaalsete ja tingimatute inimõiguste vastu, nagu õigus õiglasele kohtupidamisele ja meelevaldse kinnipidamise keeld; peab tervitatavaks tihedat Atlandi-ülest koostööd väga erinevates rahvusvahelistes inimõiguste küsimustes;
2. väljendab muret näljastreiki pidavate ja sunniviisilisele toitmisele allutatud kinnipeetute heaolu pärast ning väljendab sügavat muret vangide vaimse ja füüsilise seisundi pärast, kuna paljud neist on pidanud taluma piinamist või ebainimlikku ja alandavat kohtlemist;
3. kordab oma üleskutset USA ametiasutustele sulgeda viivitamatult Guantánamo Bay kinnipidamiskeskus ning keelustada igasugune piinamise või väärkohtlemise kasutamine; nõuab, et need kinnipeetavad, kelle suhtes on langetatud vabastamisotsus, vabastataks ja viidaks üle nende kodumaale või riiki, kuhu nad ümber asustatakse, ning et ülejäänud kinnipeetavad võetaks vastutusele tsiviilkohtus vastavalt õiglase kohtupidamise normidele;
4. nõuab, et USA ametiasutused tagaksid kinnipeetavatele sõltumatu meditsiinilise läbivaatuse ja arstiabi, ning toetab RPRK seisukohta, et sunniviisilist toitmist tuleks taunida üksikisiku põhivabaduste rikkumisena; palub USA ametiasutustel tagada, et vangide advokaadid on oma klientide tervise ja heaoluga seotud arengutest täielikult teadlikud, ning palub võimaldada nõuetekohase juurdepääsu ÜRO inimõiguste nõukogu ekspertidele, vabaihendustele ja ajakirjandusele;
5. nõustub ÜRO inimõiguste ülemvoliniku seisukohaga, et kuigi rahvusvahelise õiguse kohaselt ei tohi terroriaktid, kuriteod või hirmuteod jääda karistamata, on inimõigused universaalsed ja kehtivad kõikidele, sh nendele, keda kahtlustatakse kõige tõsisemate kuritegude toimepanemises, ning ka vabadusest ilma jäetud isikuid tuleb kohelda inimlikult ja inimväärikust austavalt;
6. juhib tähelepanu asjaolule, et nende meeste jätkuv kinnipidamine süüdistust esitamata ja kohut mõistmata on vastuolus õigusemõistmise aluspõhimõtetega; rõhutab, et omavolilise kinnipidamisega rikutakse selgelt rahvusvahelist õigust ning see õõnestab omakorda tõsiselt USA positsiooni inimõiguste eest võitlejana;
7. väljendab sügavat muret jätkuvate probleemide pärast, mida põhjustab USA riigikaitse eelarvet käsitlev seadus kinnipidamisasutuse sulgemise, kinnipeetavate üle põhjendatud alustel tsiviilkohtus kohtumõistmise või nende vabastamise jaoks; on seisukohal, et nende Guantánamo kinnipeetavate üle, kelle vastu on süüdistus esitatud, tuleks kohut mõista tsiviilkohtus, eelkõige sellepärast, et sõjaväelised komisjonid ei vasta õiglase kohtupidamise rahvusvahelistele normidele;
8. nõuab tungivalt, et USA vaataks läbi otsuse lõpetada ainuke tsiviillennuühendus Guantánamo Bayga, kuna see piiraks ajakirjanike ja kodanikuühiskonna esindajate juurdepääsu;
9. tuletab meelde ELi liikmesriikide valmidust aidata USA-l Guantánamo sulgeda ning palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja korraldaks USA presidendi reageerima ärgitamiseks liikmesriikide ühise algatuse ning teeks ka ettepaneku võtta Euroopas vastu rohkem Guantánamo vange, sh eriti need tosin meest, kelle suhtes on tehtud vabastamisotsus, kuid kes ei saa oma kodumaale tagasi pöörduda;

10. tuleb meelde ELi–USA 15. juuni 2009. aasta ühisavalduses sõnastatud USA valmidust aidata katta endiste kinnipeetavate vastuvõtmisega seoses kantud ELi liikmesriikide kulud ning kutsub USA valitsust üles täitma oma kohustusi seoses endiste kinnipeetavate toetamisega nii nende ümberasustamise ajal kui ka selle järel;
11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon USA presidendile, USA kongressile ja senatile, USA riigisekretärile, sõjaväeliste komisjonide ametile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule, ÜRO Peaassamblee presidendile ning ÜRO liikmesriikide valitsustele.